

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
ul. Kopernika 1, 65-063 Zielona Góra
tel./fax /0-68/ 3253745, 324 74 11, 324 73 90
www.lwzk.zgora.pl, sekretariat.zgora@lwzk.pl

Zielona Góra,

ZN.5142.7.2022[gmWym]

Zarząd Powiatu Żagańskiego
ul. Dworcowa 39
68-100 Żagań

Odpowiadając na wniosek złożony dn. 19.04.2022r. przez Zarząd Powiatu Żagańskiego reprezentowany na mocy pełnomocnictwa przez Pana Mateusza Mokwińskiego, w sprawie uzgodnienia inwestycji pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 1078F od wiaduktu nad drogą krajową nr 18 do skrzyżowania drogi powiatowej nr 1078F z drogą powiatową 1081F, uprzejmie informuję, że Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków nie ma możliwości uzgodnienia ww. zamierzenia budowlanego.

Z przedłożonego do uzgodnienia projektu wynika, że w celu realizacji inwestycji na odcinku drogi powiatowej biegnącej w obrębie wsi Witoszyn oraz Wymiarki zaplanowano do wycinki aleje rosnących tam drzew. W wyniku planowanych prac bezpowrotnie usunięty zostanie z krajobrazu kulturowego cenny pod względem przyrodniczym i krajobrazowym starodrzew kasztanowców znajdujący się w zachodniej części wsi Witoszyn. Przedmiotowa aleja drzew zlokalizowana przy ul. Żołnierzy II Armii WP spełnia ustawowe cechy zabytku. Jest to przestrzenne założenie historycznej alei kasztanowcowej w krajobrazie wiejskim łączącej miejscowości Witoszyn i Wymiarki, wpływający na charakter miejsca, podkreślający walory historyczne, przyrodnicze i krajobrazowe zadrzewienia przyulicznego.

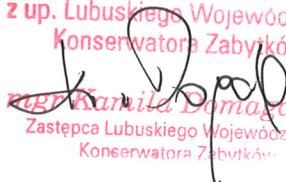
W ocenie Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przebudowa drogi powiatowej w sposób stanowiący zagrożenie dla starodrzewu będącego istotnym element krajobrazu kulturowego wsi Witoszyn narusza przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W świetle regulacji art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wszystkie działania i rozstrzygnięcia organu konserwatorskiego winny być podejmowane dla zapewnienia odpowiednich warunków, umożliwiających zachowanie zabytków, w tym zabytkowych układów, we właściwym stanie, ich odpowiedniego zagospodarowania i utrzymania, zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla ich wartości, udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytku. Wycinka znajdujących się w obrębie planowanej inwestycji drzew, w szczególności starodrzewu kasztanowców, zaburzy historyczną kompozycję zieleni. W tym miejscu podkreślić należy, że aleje przydrożne drzew należy otaczać szczególną ochroną i zapewnić im prawidłowe warunki wzrostu. Wśród roślinności pokrywającej tereny miejskie i wiejskie szczególną rolę pełnią drzewa. Należą do trwałych nasadzeń roślinnych kształtujących krajobraz w ciągu wieków. Nadają cechy tożsamości i unikalnego charakter określonym miejscom. Są dominującymi elementami przestrzennymi, zarówno pod względem wizualnym, jak i w zakresie skali oddziaływania ekologicznego, klimatycznego i oczyszczającego środowisko. Podnoszą walory terenu i tworzą ład przestrzenny, wyznaczając określone funkcje poszczególnym miejscom w krajobrazie. Dostojne drzewa przydrożne stanowią osłony przez zawiewaniem, zaśniewaniem oraz słońcem. Drzewa te są też ostoją różnych form dzikiej przyrody. Otoczenie dróg i ulic stanowi wizytówkę

kraju, jego kultury i poziomu cywilizacyjnego. Wartości przyrodniczej, krajobrazowej i kompozycyjnej tego typu roślinności nie da się zastąpić nowymi nasadzeniami zieleni, które dla stworzenia istniejącej przestrzeni wymagałyby kilkudziesięciu lat wzrostu. Wycinkę drzew w trakcie prowadzenia inwestycji należy więc ograniczyć do niezbędnego minimum oraz zachować i zabezpieczyć starodrzew niekolidujący bezpośrednio z inwestycją. W trakcie realizacji wspomnianego powyżej zamierzenia należy zapewnić ochronę przed uszkodzeniem koron, pni oraz korzeni drzew będących w zasięgu pracy sprzętu budowlanego.

Jednym z istotnych priorytetów technicznych i organizacyjnych budowy i przebudowy dróg jest zapewnienie bezpieczeństwa, tj. dążenie do minimalizacji kolizji. Według raportów policji najczęstszym rodzajem wypadków drogowych w Polsce nie są kolizje z drzewami, lecz zderzenia pojazdów będących w ruchu. Analiza bezpośrednich przyczyn wypadków we wszystkich badanych krajach wykazała, że to nadmierna szybkość oraz prowadzenie pojazdu przez nietrzeźwych kierowców są głównymi przyczynami zderzeń na drogach.

Nadmieniam, że na podstawie art. 127. ust. 1. pkt. 4 i ust. 2. pkt. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 t.j. z późn. zm.) w celu zapobiegania zagrożeniom tworów przyrody ochrona roślin jest realizowana w szczególności przez ograniczenie możliwości wycięcia drzew. Powyższe wynika z art. 31 ust. 3. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.) określającego ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, które mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla ochrony środowiska. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 t.j.) w art. 2 ust. 1 pkt. 8 i 9 oraz ust. 2. pkt. 5 określa że ochrona przyrody polega na zachowaniu zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień, a jej celem jest ochrona walorów krajobrazowych. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym, co ma swoje uzasadnienie w art. 74 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto informuję, że wykonawca prac powinien zostać zapoznany z procedurą postępowania w przypadku odkrycia przedmiotu noszącego znamiona zabytku, stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami *kto w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest zobowiązany wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć go przy użyciu dostępnych środków oraz niezwłocznie zawiadomić o znalezisku właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta.*

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Kamila Domańska
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Otrzymuje:

1. Adresat na ręce pełnomocnika: Pan Mateusz Mokwiński, Pracownia Projektowa M-Trakt, ul. Sulechowska 8, 65-119 Zielona Góra.

Do wiadomości:

2. Wójt Gminy Wymiarki ul. Księcia Witolda 5, 68-131 Wymiarki.
a/a (4105), opr. A. Wojtczak, dn.20.06.2022r.